

2015. évi SBA-tájékoztató

Magyarország

A legfontosabb teendők

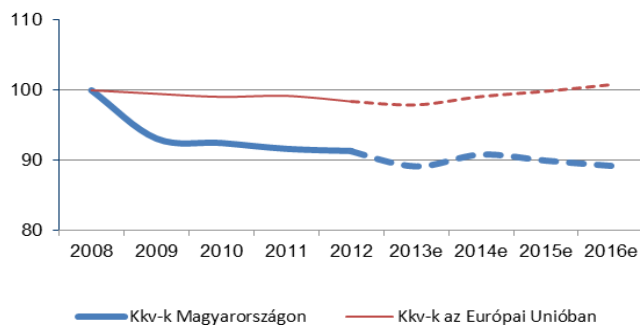
A kkv-k múltbeli és jövőbeni teljesítménye¹: Bár vannak bizakodásra okot adó jelek, Magyarország kkv-szektorának még mindig nem sikerült tartós fellendülést elérnie. A 2008-as pénzügyi válság közvetlen következményeként a kkv-szektor kb. 10%-os visszaesést szenvedett el a vállalkozások száma, a foglalkoztatás és a hozzáadott érték tekintetében. Azóta csupán a hozzáadott érték tekintetében történt fellendülés: 2009 és 2014 között 12%-kal emelkedett, míg ugyanezen időszak alatt a foglalkoztatás 2%-kal csökkent. A 2015-ös és 2016-os kilátások nem utalnak e tendenciák megváltozására. A kkv-k által létrehozott hozzáadott érték várhatóan évi 0,3%-kal fog nőni 2016-ig, míg a foglalkoztatottak száma a várakozások szerint további 30 000-rel csökken 2014 és 2016 között.

Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag (SBA) végrehajtása: Magyarország az SBA-területek többségében továbbra is elmarad az uniós átlagtól. A leginkább aggodalomra okot adó területek a környezet, a „második esély”, a „hatékony közigazgatás”, valamint a készségek és innováció. Két területen – az állami támogatás és a közbeszerzés területén – Magyarország az uniós átlagnál jobban teljesít. A finanszírozási forrásokhoz való jobb hozzájutás részben a 2008 óta folytatott folyamatos szakpolitikai tevékenység eredménye. A „Gondolkozz előbb kicsiben!” elvre és a „hatékony közigazgatás”-ra összpontosító egyéb intézkedések jóval vegyesebb képet mutatnak. Még számos közelmúltbeli intézkedés a jövőben fogja kifejteni teljes hatását, egyes reformok csak részben kezelték a problémákat, sőt mi több, a kkv-kre nehezedő bürokratikus terhek növekedéséhez vezettek.

A kkv-politika prioritásai: Jóval rendszeresebben kell folytatni szabályozói hatásvizsgálatokat és az érdekelt felekkel folytatott konzultációkat. Továbbá növelni kell az átláthatóságot értékelések közzététele tekintetében, és meg kell hosszabbítani a konzultációs időszakokat. A folyamatban lévő e-kormányzati reformokat teljes mértékben végre kell hajtani és ki kell terjeszteni, különös tekintettel a közbeszerzési eljárások tekintetében, hogy csökkenjenek a bürokratikus terhek, javuljon az átláthatóság és a verseny, valamint csökkenjen a korrupciós kitétség. Fokozni kell a kkv-k innovációs támogatását, továbbá javítani kell az „újrakezdő” vállalkozók körülményeit a fizetéseképtelenségi eljárás időtartamának egy év alá csökkentése, a nehézségek során nyújtott tanácsadói szolgáltatások, valamint az üzleti kudarc miatti megbélyegzés eltávolítását célzó szemléletformáló kampányok indítása révén.

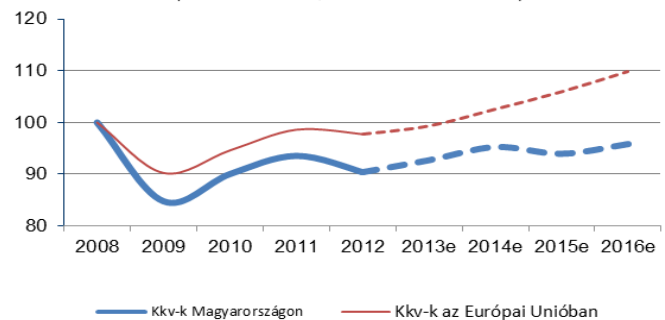
A kkv-k által foglalkoztatottak száma

(Index: 2008=100, 2013-tól becslések)

Kkv-k által hozzáadott érték

(Index: 2008=100, 2013-tól becslések)

Az SBA-tájékoztatóról

Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag (SBA) az Európai Unió kis- és középvállalkozásokat (kkv-kat) támogató kiemelt kezdeményezése. A csomag politikai intézkedései 10 alapelv köré szerveződnek. Ilyenek például a vállalkozói szellem, a „hatékony közigazgatás” vagy a nemzetköziesedés. Az SBA irányításának hatékonyabbá tétele érdekében a jogszabály 2011-es felülvizsgálata során a nyomon követés fejlesztését tűzték ki célul. Az évente kiadott SBA-tájékoztató az aktuális tendenciák és a nemzeti politikák kkv-kat érintő hatásainak jobb megértését célozza. 2011 óta valamennyi uniós tagállam egy magas rangú kormányzati tisztviselőt jelölt ki nemzeti kkv-követeként. A kkv-követek irányítják az SBA-menetrend végrehajtását országukban.

Tartalomjegyzék

1.	Kkv-k – alapadatok	2
2.	SBA-profil.....	3
3.	SBA-alapelvek	5
3.0.	A „Gondolkozz előbb kicsiben!” elv.....	5
3.1.	Vállalkozói szellem	6
3.2.	„Második esély”.....	7
3.3.	„Hatékony közigazgatás”.....	8
3.4.	Állami támogatás és közbeszerzés.....	9
3.5.	A finanszírozási forrásokhoz való hozzájutás.....	10
3.6.	Egységes piac.....	11
3.7.	Készségek és innováció.....	12
3.8.	Környezet.....	13
3.9.	Nemzetköziesedés.....	14
4.	Érdekes új kezdeményezés.....	16

1. Kkv-k – alapadatok

	Vállalkozások száma			Foglalkoztatottak száma			Hozzáadott érték		
	Magyarország	EU-28		Magyarország	EU-28		Magyarország	EU-28	
	Mennyiség	Arány	Arány	Mennyiség	Arány	Arány	Milliárd €	Arány	Arány
Mikrovállalkozások	478 021	94.2 %	92.7 %	847 980	34.6 %	29.2 %	9	18.7 %	21.1 %
Kisvállalkozások	24 617	4.9 %	6.1 %	461 790	18.8 %	20.4 %	8	16.1 %	18.2 %
Középvállalkozások	4 039	0.8 %	1.0 %	400 148	16.3 %	17.3 %	9	18.8 %	18.5 %
Kkv-k	506 677	99.8 %	99.8 %	1 709 918	69.8 %	66.9 %	26	53.6 %	57.8 %
Nagyvállalkozások	867	0.2 %	0.2 %	741 405	30.2 %	33.1 %	23	46.4 %	42.2 %
Összesen	507 544	100.0 %	100.0 %	2 451 323	100.0 %	100.0 %	49	100.0 %	100.0 %

Ezeket a 2014. évre vonatkozó becsléseket a DIW Econ készítette a vállalkozások szerkezeti statisztikáit tartalmazó adatbázisban (Structural Business Statistics Database) (Eurostat) foglalt, 2008–2012-es időszakra vonatkozó adatok alapján. Az adatok a „nem pénzügyi üzletgazdaságra” vonatkoznak, amelybe beletartozik az ipar, az építőipar, a kereskedelem és a szolgáltatások (NACE Rev. 2, B–J, L, M és N részek), de nem tartoznak bele a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a halászatban, valamint az elsősorban nem piaci szolgáltatási ágazatokban, mint például az oktatás és az egészségügy területén működő vállalkozások. Az Eurostat használatának előnye az, hogy a statisztikák harmonizáltak és országonként összehasonlíthatóak. A hátránya az, hogy bizonyos országok esetében az adatok eltérhetnek a nemzeti hatóságok által közzétett adatoktól.

Magyarország kkv-i állítja elő a nem pénzügyi üzletgazdaságban létrehozott hozzáadott érték több mint felét, részarányuk a foglalkoztatásban pedig kb. 70%. A kkv-k különösen fontosak, mint foglalkoztatási lehetőséget kínáló vállalatok az ingatlanügyletek, a szakmai tevékenységek és az építőipar területén, amely szektorokban a munkahelyek több mint 90%-át biztosítják. A kkv-k munkatermelékenysége a teljes „nem pénzügyi üzletgazdaságban” 63%, ami az uniós átlag alatt van. A magyarországi kkv-kra 2014-re kivetített adatok nem mutatják a tartós fellendülés olyan egyértelmű jeleit, mint más tagállamok adatai. Valójában elég vegyes a kép. A válság 2008-as kezdete óta nem növekedett jelentősen a kkv-k száma, bár a csökkenő pálya kisimult az utóbbi három évben. A bruttó hozzáadott érték jelentősen fellendült a 2008-as/2009-es rendkívüli kezdeti visszaesés óta: 2009 és 2014 között 12%-kal emelkedett, míg ugyanezen időszak alatt a foglalkoztatás 2%-kal csökkent. Azonban a „nem pénzügyi üzletgazdaság” a hozzáadott érték tekintetében még mindig 5%-kal, a foglalkoztatás tekintetében pedig 9%-kal elmarad a válság

előtti, 2008. évi csúcshoz képest. Az összes mutatót tekintve a kkv-k növekedése gyengébb volt a nagyobb vállalatokénál.

Az információs és kommunikációs szektor jelentősen hozzájárult a kkv-k jó teljesítményéhez. A kkv-k által létrehozott hozzáadott érték 31%-kal, a foglalkoztatás pedig 3%-kal nőtt 2008 óta. A növekedés alapja a 2007 és 2013 között rendelkezésre áll uniós strukturális alapok voltak, amelyek az infrastruktúra építéséhez járultak hozzá a közlekedési, az energia-, a közúti, a vasúti és az IT-ágazatban.² Emellett forrást biztosítottak a kkv-k számára a technológiai beruházásokhoz és fejlesztésekhez, különösen a számítógép- és szoftverbeszerzésekhez. Ez fellendített az ikt-szektor a kérdéses időszakban, és több nemzetközi ikt-vállalat hozott létre magyarországi leányvállalatot az utóbbi évek során.³

A feldolgozóiparban tevékenykedő kkv-k szintén bővítették vállalkozásaikat, bár a növekedés kizárólag a hozzáadott értékre korlátozódott. A kkv-k által létrehozott hozzáadott érték 29%-kal nőtt, míg a foglalkoztatás 5%-kal csökkent 2009 óta. A kormány

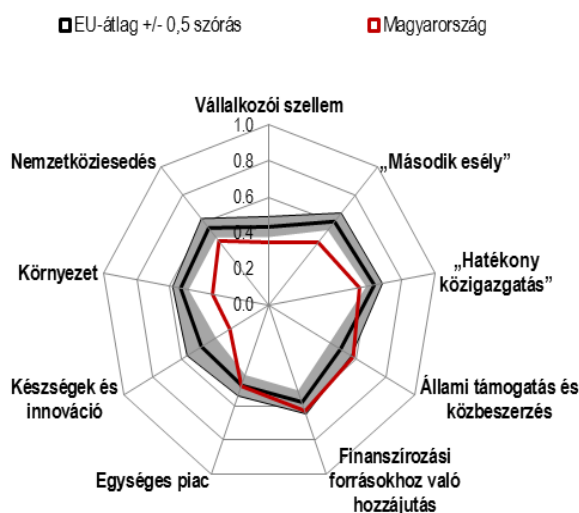
stratégiája ebben az ágazatban azt célozza, hogy Magyarország európai gyártási központja legyen. Az elmúlt évek politikájának legfőbb prioritása⁴ volt, hogy a külföldi beruházások bevonása érdekében ösztönzőket kínáljon a gyártóiparnak, különösen a járműiparnak. Az európai autóiipar az értékláncba történő tervezett integrálásának van némi hatása, azonban még van lehetőség a fejlődésre. A kkv-k által a *gépjárműiparban* létrehozott hozzáadott érték 2013-ban és 2014-ben a becslések szerint 6%-kal, a 2009 és 2014 közötti időszakban pedig 24%-kal nőtt. Azonban a kkv-k általi foglalkoztatás kapcsán a várakozás az volt, 1%-kal csökkent 2013-2014-ben, illetve 11%-kal a 2009–2014-es időszak során. Bár a feldolgozóipar területén a hozzáadott értékben és a foglalkoztatásban jelentkező eltérő tendenciák betudhatóak a nagyobb munkatermelékenységnek is, a kkv-k hozzájárulása a munkahelyteremtésben gyenge volt az ágazatban.

A vállalkozások demográfiája az elmúlt években szintén vegyes képet mutat. Az újonnan bejegyzett vállalatok száma 2013-ban 9,3%-os növekedést mutatott 2012-höz képest. 2013-ban 113 000 induló vállalkozást számoltak, míg 2012-ben ez a

szám 103 400 volt. Ez azonban elmarad a 2011-ben regisztrált 126 900 vállalkozástól.⁵ A Központi Statisztikai Hivatal szerint 2011-ben 101 405, 2012-ben pedig 134 000 cégfelszámolás történt. Következésképpen 2011-ben a cégbejegyzések számának nettó növekedése 25 000 volt, míg 2012-ben ez nettó 30 600 csökkenést jelent.⁶ A cégjegyzékből való törlésre vonatkozóan 2013-ra nem állnak rendelkezésre adatok. Míg 2012-ben a vállalkozások száma nettó csökkenést mutatott valamennyi gazdasági ágazatban, az induló vállalkozások többségét (12 409 új vállalat) a *nagykereskedelmi* és a *kiskereskedelmi* ágazatban jegyezték be, ezeket a *szakmai tevékenységek* (6917 új bejegyzés) és az *építőipari* (4168 új bejegyzés) szektorok követték.⁷

Ez valószínűleg hasonlóképpen fog alakulni 2015-ben és 2016-ban is. A kkv-k által létrehozott hozzáadott érték várhatóan évente 0,3%-kal fog növekedni 2016-ig. A kkv-k általi foglalkoztatás előreláthatólag évente 0,9%-ot fog esni. A kkv-k által foglalkoztatottak száma az előrejelzések szerint 2015-ről 2016-ra további 30 000 fővel csökken.

2. SBA-profil⁸

Magyarország SBA-profilja továbbra is gyenge. Az ország hat SBA-területen az uniós átlag alatt teljesít, ezek a vállalkozói szellem, a „második esély”, a „hatékony közigazgatás”, a készségek és innováció, a környezet és a nemzetköziesedés. Másrészt viszont az ország az uniós átlag felett teljesít az állami támogatások és a közbeszerzés, valamint a finanszírozási

forrásokhoz való hozzájárulás terén. Az elmúlt évhez képest nem történt jelentős változás. Az SBA 2008-as bevezetése óta azonban folyamatos javulás tapasztalható szinte valamennyi SBA-területen, beleértve a vállalkozói szellem, a „hatékony közigazgatás”, az állami támogatások és a közbeszerzés, a finanszírozási forrásokhoz való hozzájárulás, az egységes piac, a készségek és az innováció, illetve a nemzetköziesedés területét. Az egységes piacot kivéve Magyarország fejlődése e területek mindegyikén felülmúlta az uniós átlagot. A „második esély” az egyetlen terület, ahol a körülmények ténylegesen romlottak 2008 óta.

Ezek a pozitív változások azt tükrözik, hogy a kormány számos SBA-területen proaktív megközelítést alkalmaz. A politikai döntéshozatal középpontjában 2008 óta a vállalkozói szellem, a „hatékony közigazgatás”, a finanszírozási forrásokhoz való hozzájárulás, a készségek és innováció, illetve a nemzetköziesedés állt. Általánosságban elmondható, hogy ezen erőfeszítések hatásai vegyes képet mutatnak. Az egyes területeken tapasztalható valós javulást kell szembeállítani azokkal az intézkedésekkel, amelyek sikertelennek bizonyultak egy a kkv-kat jobban támogató környezet kialakításában, különös tekintettel a „hatékony közigazgatás” területén. Emellett nem történt még meg több SBA-rendelkezés végrehajtása sem, ilyenek pl. a közös kezdődátumok és a „csak egyszer” elv alkalmazása, valamint a nyilvános konzultációk és a szabályozási hatásvizsgálatok eredményeinek rendszeres megosztása az érintett felekkel, illetve általában a nyilvánossággal. Egyes intézkedések továbbá vagy nem teljes mértékben, vagy csak a legutóbbi időben kerültek végrehajtásra, ilyen pl. a kkv-vizsgálat szisztematikus alkalmazása. Ezek a tényezők együttesen magyarázatul szolgálnak arra, hogy miért volt a politikai döntéshozatal mindeddig korlátozott hatással a

kkv-szektorra. Erről tanúskodik a magyarországi kkv-szektor – nem csak az unós átlagnál, de a válság által leginkább sújtott országok többségénél – jóval kevésbé dinamikus fejlődése. Ennek ismeretében a kormány aktív volt az SBA-intézkedések végrehajtásában a 2015. évi tájékoztató tárgyúul szolgáló jelentéstéli időszakban, azaz 2014-ben, illetve 2015 első három hónapjában. Magyarország összesen 17 intézkedést hajtott végre, amelyek az SBA 10 politikai területéből nyolcat érintettek, ezek: a vállalkozói szellem, a „Gondolkozz előbb kicsiben!” elv, a „hatékony közigazgatás”, az állami támogatások és a közbeszerzés, a finanszírozási forrásokhoz való hozzájutás, az egységes piac, a készségek és innováció, valamint a nemzetköziesedés. A referencia-időszak alatt a „második esély” és a környezet terén nem történt előrehaladás.

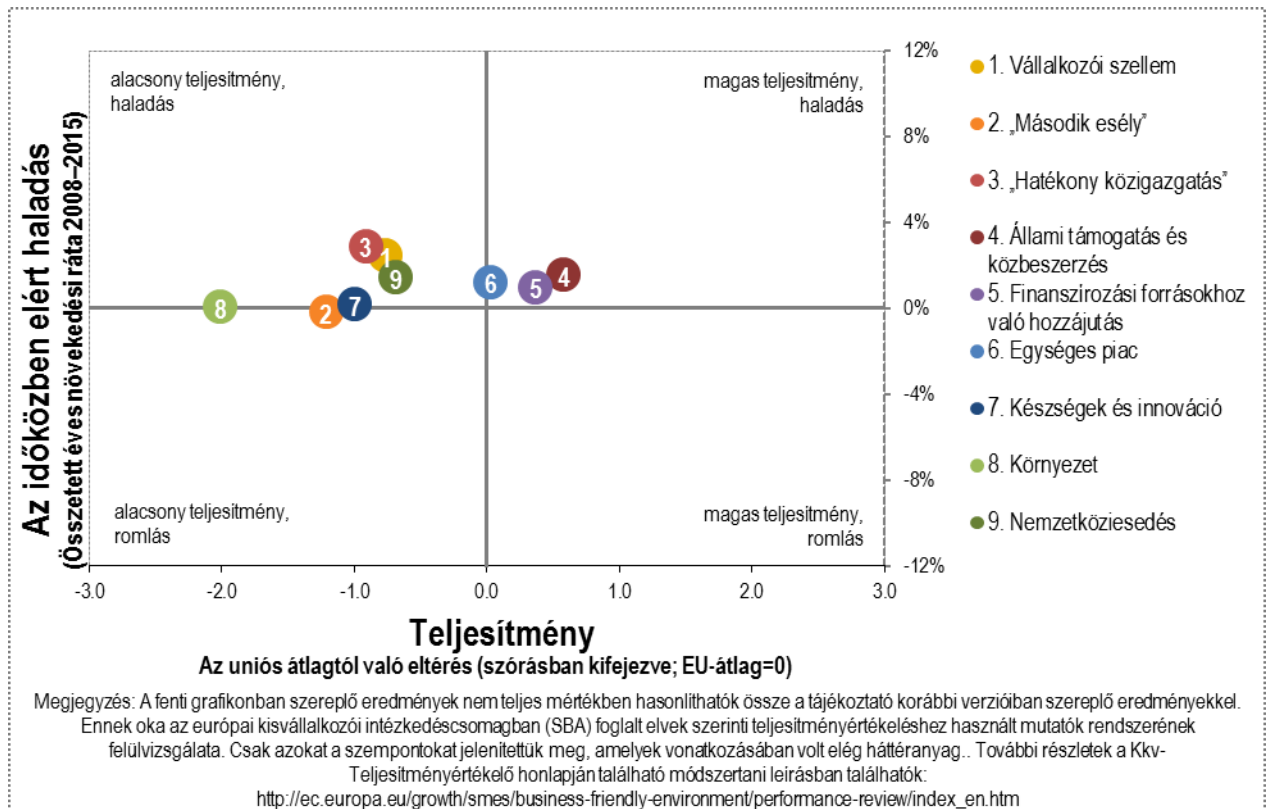
A referencia-időszak alatt elfogadott legfontosabb intézkedés a 2014. februári „Kis- és középvállalkozások stratégiája”. A stratégia legfőbb célkitűzése a kkv-szektor versenyképességének növelése a gazdasági növekedés és a magasabb foglalkoztatottság elősegítése érdekében. Meghatározza továbbá a kormányzati tevékenységek prioritásait, ezek a kkv-k növekedési potenciáljának javítása, a finanszírozáshoz való hozzájutás megkönnyítése, valamint a vállalkozási környezet fejlesztése. A stratégia által meghatározott cél a kkv-k által létrehozott hozzáadott érték 20%-os növelése. A rendelkezésre álló uniós alapok mintegy 60%-a a kkv-k számára van előirányozva. A stratégia háttérül a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) áll, amelyet már mind az Európai Bizottság, mind a magyar kormány elfogadott. A GINOP a kkv-stratégia nélkülözhetetlen

része, mivel az határozza meg a kkv-stratégiában foglalt konkrét rendelkezéseket és intézkedéseket. A GINOP a kkv-stratégia prioritásait is tükrözi, ideértve többek között a kkv-k exportjának növelését és a bürokrácia mérséklését is. Az első pályázatot 2014-ben tették közzé, néhány további pedig 2015 tavaszán. A kkv-k nagy érdeklődést tanúsítottak ezek után az első pályázatok után. Az idei évben több min 100 magyar vállalkozás nagyjából 4 milliárd forint támogatást fog kapni. Ezek a források lehetővé teszik számukra eszközeik és gépparkjuk korszerűsítését. A referencia-időszak alatt elfogadott másik kulcsfontosságú intézkedés a „Növekedési Hitelprogram”. Mint a legfontosabb hiteleszközt jelentősen bővítették, hogy fellendítse a kkv-k finanszírozását.

Magyarország fokozta a korábban bejelentett intézkedések végrehajtására irányuló erőfeszítéseit, és a referencia-időszak alatt a legtöbb ilyen intézkedést végrehajtotta. Két intézkedés – nevezetesen a gazdasági irodák külföldön történő létesítését támogató „Kereskedelemfejlesztési pályázat”, valamint a „Fiatal Vállalkozói Program a konvergencia régiókban – végrehajtása azonban még mindig késik.

Ami a jövőbeni politikai döntéshozatalt illeti, a kormány a referencia-időszak alatt nem jelentett be további intézkedéseket. A legfőbb politikai kihívást továbbra is a kkv-kat terhelő pénzügyi és közigazgatási terhek, köztük a korrupció ehhez kapcsolódó problémájának megoldása jelentik.

Magyarország SBA-teljesítménye: aktuális helyzet és változás 2008 és 2015 között⁹

3. SBA-alapelvek¹⁰

3.0. A „Gondolkozz előbb kicsiben!” elv

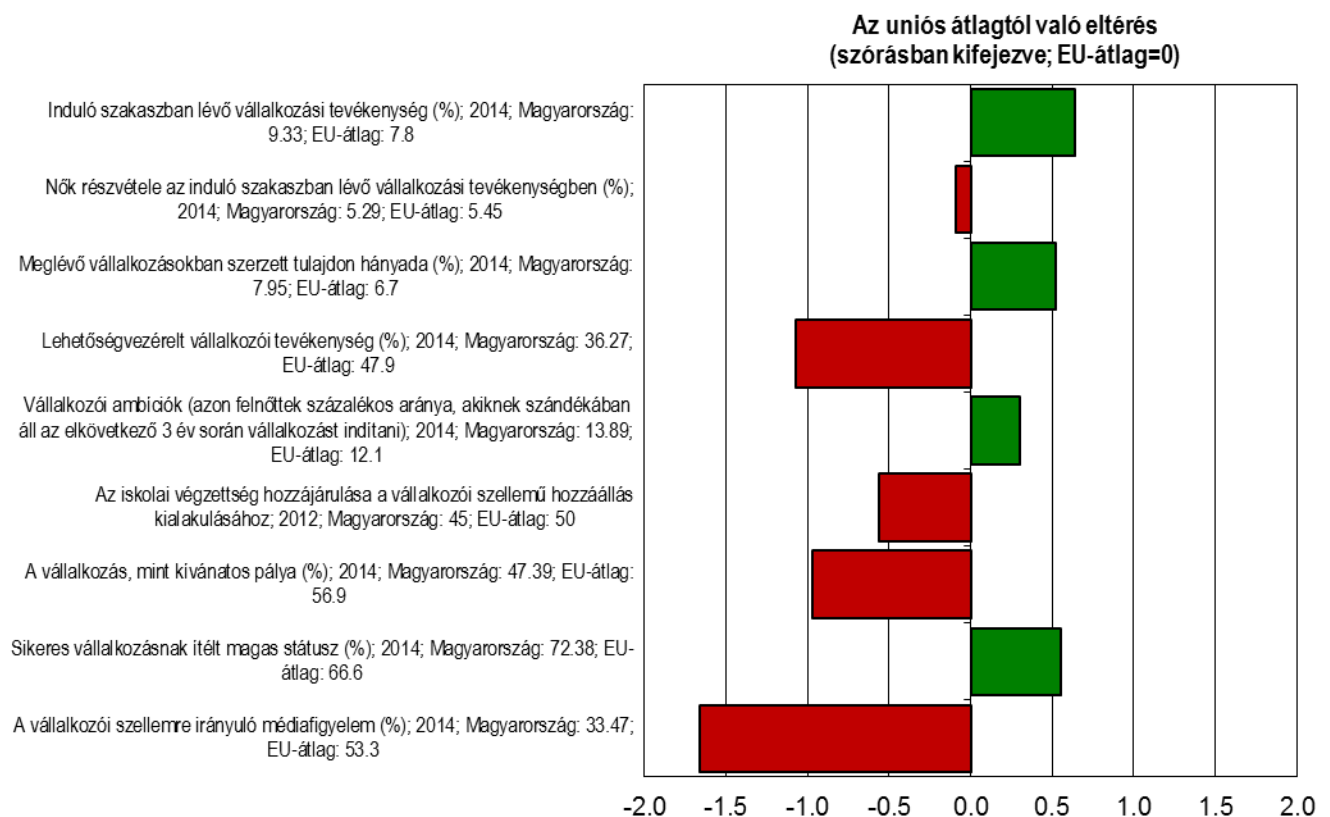
A „Gondolkozz előbb kicsiben!” elv célja, hogy vezérelként szolgáljon valamennyi politikai döntéshozatal és törvényalkotási tevékenység során. Arra kötelezi a döntéshozókat, hogy már a politikai döntéshozatali eljárás korai szakaszában figyelembe vegyék a kkv-k érdekeit. Az elv emellett előírja, hogy az újonnan megtervezett jogszabályok, közigazgatási szabályok és eljárások egyszerűek és könnyen alkalmazhatóak legyenek. Magyarországon ennek az elvnek a teljes körű végrehajtása még folyamatban van. A „Gondolkozz előbb kicsiben!” elv egyes főbb intézkedései már végrehajtásra kerültek 2008 óta. Ezek közé tartoznak a kkv-vizsgálat és a szabályozási hatásvizsgálatok. Az új intézkedések azonban korántsem tökéletesek. A kkv-k perspektívájából a jogalkotási folyamatok továbbra is gyakori, rövid határidőn belüli változtatásoknak vannak kitéve, nem kellően átláthatóak, illetve nélkülözik az érintett felekkel folytatott rendszeres konzultációt. A szabályozási hatásvizsgálatokat, a versenyképességi vizsgálatokat is beleértve, nem mindig a megfelelő időben végzik el. Időnként parlamenti eljárásokat használnak a hatásvizsgálatok és a konzultációk megkerülése érdekében. Ezenfelül, még ha végre is

hajtanak hatásvizsgálatokat, azok nem kerülnek rendszeresen közzétételre. A közzétett vizsgálatok a hiányzó adatok miatt nem minden esetben érik el a kívánt minőségi szintet. Emellett javítani kell a konzultációs eljárásokat is. Az érdekelt felektől érkező információkat nem minden esetben kezelik átlátható módon. Nem az érdekelt felektől érkező információk alapján járnak el és azok nem kerülnek rendszeresen közzétételre. Az Országos Érdekegyeztető Tanács 2011-es megszüntetése következtében az érdekelt felek hátrányos helyzetbe kerültek. A Vállalkozásfejlesztési Tanács érdekelt felekkel folytatott rendszeres ülésein túl csak ad hoc jellegű konzultációkra kerül sor. Valójában az érintettekkel folytatott konzultációkat gyakran elkapkodottak a törvénytervezet benyújtása és a végleges törvény kihirdetése közötti idő rendkívül rövidsége miatt. Az online pénztárgépek bevezetése jól példázza a 2014-es ellentmondásos konzultációs eljárást. Míg a kormány fenntartja, hogy az érdekelt feleknek számos lehetőségük volt véleményük kifejtésére, a magánszektor nem így látja a helyzetet. Az utóbbi szerint a törvényt a kormány egyoldalúan hajtotta végre, előzetes konzultáció nélkül, és az a kkv-kra nehezedő

szükségtelen közigazgatási terhek növekedését eredményezte. Végül problémák akadnak a törvények alkalmazásával és végrehajtásával kapcsolatban is. Köztudott, hogy a korrupció olyan probléma, amely befolyással van a döntéshozatalra. A jogi változások közös kezdődátumának hiánya miatt a kkv-k csak nehezen tudnak lépést tartani a meglehetősen gyakori

változásokkal. A referencia-időszak során a legfontosabb intézkedés a fent említett kkv-stratégia („A kis- és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája 2014-2020” volt, amelyet 2014 februárjában fogadtak el. A stratégia támogatja „Gondolkozz előbb kicsiben!” elvet, és kifejezett célja a bürokrácia mérséklése és az adminisztratív terhek csökkentése.

3.1. Vállalkozói szellem

Megjegyzés: A jobbra mutató adatoszlopok az uniós átlagnál jobb teljesítményre, míg a balra mutató adatoszlopok annál gyengébb teljesítményre utalnak.

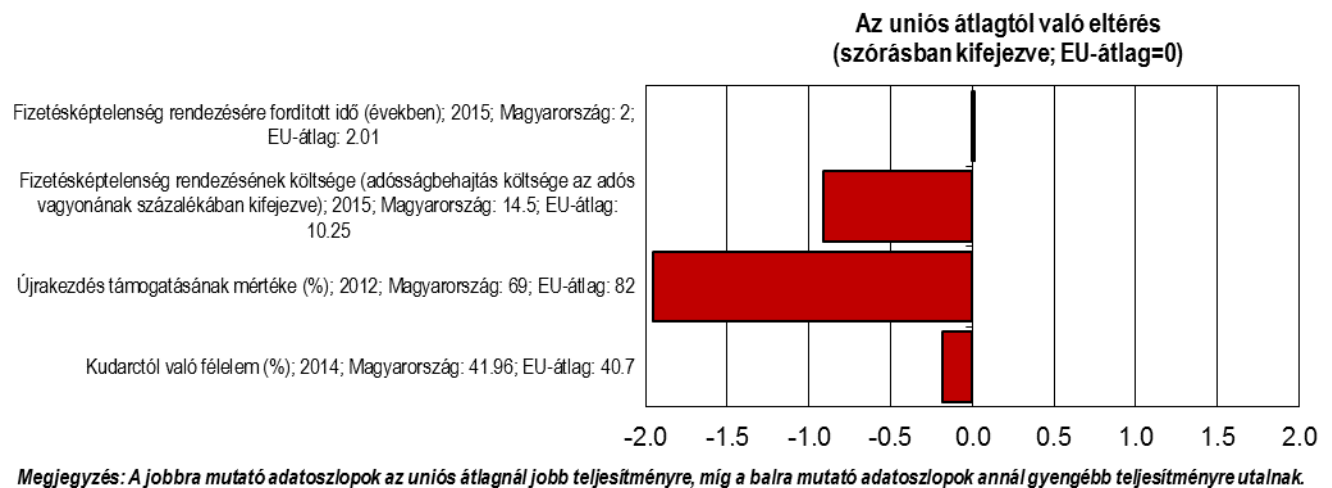
Magyarország a vállalkozó szellem területén az uniós átlag alatt teljesít. Továbbra is van hová fejlődni a versenyképes üzleti környezet kialakítása tekintetében. Az elmúlt évhez képest nem sok változás történt. Általánosságban azonban 2008 óta javultak a körülmények. Jobban bevonult a köztudatba, hogy az iskolai oktatás milyen fontos szerepet játszik a vállalkozói szemlélet kialakításában. Míg 2009-ben a felnőtt népesség csupán 33%-a mondta azt, hogy az iskolai oktatás hasznos volt e tekintetben, ez az arány mostanra 47%-ra emelkedett. Ez még mindig az uniós átlag alatt van, de Magyarország egyértelműen kezd felzárkózni. Kisebb mértékben növekedett az ország teljesítménye a vállalkozó tevékenységet mérő mutatók alapján. A korai szakaszban lévő vállalkozói tevékenységet mérő általános mutató tekintetében Magyarország még meg is előzi az uniós átlagot. Ugyanez érvényes a már huzamosabb ideje üzlettulajdonosként működő vállalkozók arányára vonatkozó

mutatóra, amely a 2008-as 5%-ról majdnem 3 százalékpontot emelkedett. Ugyanakkor a gyengébb teljesítmény számos területen nagyobb súllyal esik a latba, mint e pozitív tendenciák. Idetartozik pl. a vállalkozói szellemre irányuló médiafigyelem szintje, ami a legalacsonyabb az Unióban. Szintén nem történt előrelépés a lehetőségvezérelt vállalkozói tevékenység és a vállalkozás mint vonzó karrierlehetőség terén sem. E két területen Magyarország továbbra is elmarad az uniós átlag mögött. Az utóbbi két mutató szerinti teljesítmény oka legalábbis részben a nehéz gazdasági helyzet. Ugyanakkor ez arra is utal, hogy általánosságban véve nem történt elegendő előrehaladás a fiatal vállalkozók kibontakozását támogató környezet létrehozása terén. A vállalkozói tevékenységekkel kapcsolatban tapasztalható pozitív tendencia szintén a válság eredménye. A vállalkozók növekvő aránya jórészt az egyéb lehetőségek híján vállalkozni „kényszerülő” embereknek köszönhető.

A szakpolitika szempontjából egyes általános, illetve konkrét csoportokat célzó vállalkozástámogatási programok, valamint a vállalkozói készségek oktatásának előmozdítása hozzájárultak a vállalkozói tevékenység ösztönzéséhez és a vállalkozói szellem kibontakozását támogató körülmények bizonyos fokú javulásához. A referencia-időszak során például kettő további, meghatározott csoportokat célzó intézkedés került végrehajtásra. Az egyik a fiatal vállalkozókat támogatja vállalkozói képzés és mentorálás révén. Azok a fiatal vállalkozók, akik sikerrel elvégezték a program képzési és mentorálási részét,

pénzügyi támogatásra jogosultak. A referencia-időszakban elfogadott másik fontos intézkedés kifejezetten a női vállalkozók támogatására összpontosít („Dobbantó”). Ennek célja a női vállalkozói készségek támogatása intenzív képzés biztosítása révén. Összességében Magyarország haladást könyvelhet el e területen az SBA-követelmények végrehajtása tekintetében. Ugyanakkor egyes intézkedések alkalmazási körét, például az oktatók képzését ki kell terjeszteni, megismertetve velük a vállalkozást érintő témákat, különösen a felsőoktatásban.¹¹

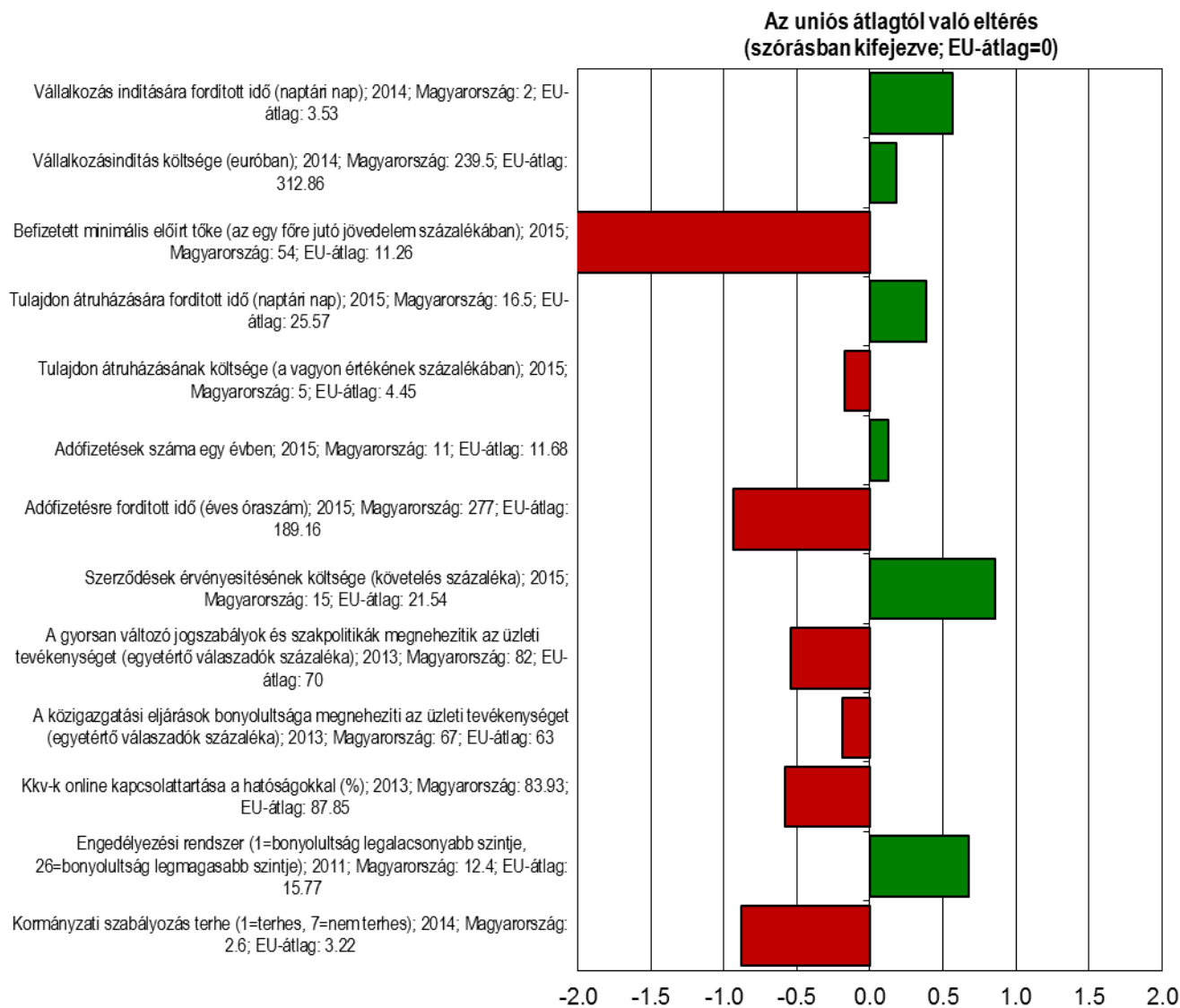
3.2. „Második esély”

A „második esély” arra utal, hogy biztosítani kell, hogy a csődbe ment, becsületes vállalkozók gyorsan második esélyt kapjanak. Magyarország továbbra is az uniós átlag alatt van, az EU egyik legalacsonyabb pontszámával. Az előző évhez képest alig történt változás. A válság 2008-as kezdete óta a körülmények ténylegesen romlottak. Ennek oka főként a kudarctól való félelem szintjében bekövetkezett meredek emelkedés az oka: ez a válság előtti, 2007-es 17%-os szintről 2014-re majdnem 42%-ra emelkedett, lévén ez alatt az időszak alatt jelentősen megnőtt a csődbe ment vállalkozások száma. Az „újrakezdés” társadalom általi támogatásának szintje nem változott jelentősen az időszak során, és az továbbra is a második legalacsonyabb az EU-ban. A fizetésektelenségi eljárások

ugyanakkor jórészt változatlanok maradtak. Szakpolitikai szempontból ez az a terület, amelyiken a legkevesebb történt az SBA bevezetése óta. 2012 óta, a 2015. évi tájékoztató tárgyául szolgáló referencia-időszakot is beleértve, egyetlen egy intézkedést sem hajtottak végre. Ugyanakkor Magyarországnak továbbra is számos SBA-ajánlással kell foglalkoznia. A fizetésektelenségi eljárások még mindig több mint egy évet vesznek igénybe, nincsenek a kudarc miatti megbélyegzés mérséklését célzó országos tájékoztató kampányok, mint ahogyan nincsenek a nehéz helyzetben lévő vállalkozások támogatását célzó olyan programok sem, amelyek segítenének a csőd elkerülésében.

3.3. „Hatékony közigazgatás”

Megjegyzés: A jobbra mutató adatoszlopok az uniós átlagnál jobb teljesítményre, míg a balra mutató adatoszlopok annál gyengébb teljesítményre utalnak.

A „hatékony közigazgatás” fogalma olyan közigazgatást takar, amely fogékony a kkv-k igényeire. E területen Magyarország továbbra is elmarad az uniós átlagtól. Általánosságban elmondható, hogy egyetlen mutató – a vállalkozáshoz szükséges alaptőke minimális összege – kivételével nem sok változás történt az előző évhez képest. Az SBA 2008-as elfogadása óta azonban Magyarország az uniós átlagnál gyorsabb ütemben haladt előre, ugyanakkor ez a haladás se nem folyamatos, se nem széles alapokon nyugvó. A legjelentősebb javulás 2011 körül következett be, azonban azóta nem sok minden történt. Összességében az érintettek a szabályozási terheket továbbra is túl nehéznek látják az uniós átlaghoz képest. Szintén problémaként jelölték meg a gyorsan változó jogszabályokat és szakpolitikákat. Ez összefügg a jogalkotási konzultációs folyamatok a „Gondolkozz előbb kicsiben!” elvet tárgyaló szakaszban meghatározott problémáival. Az adóügyintézés

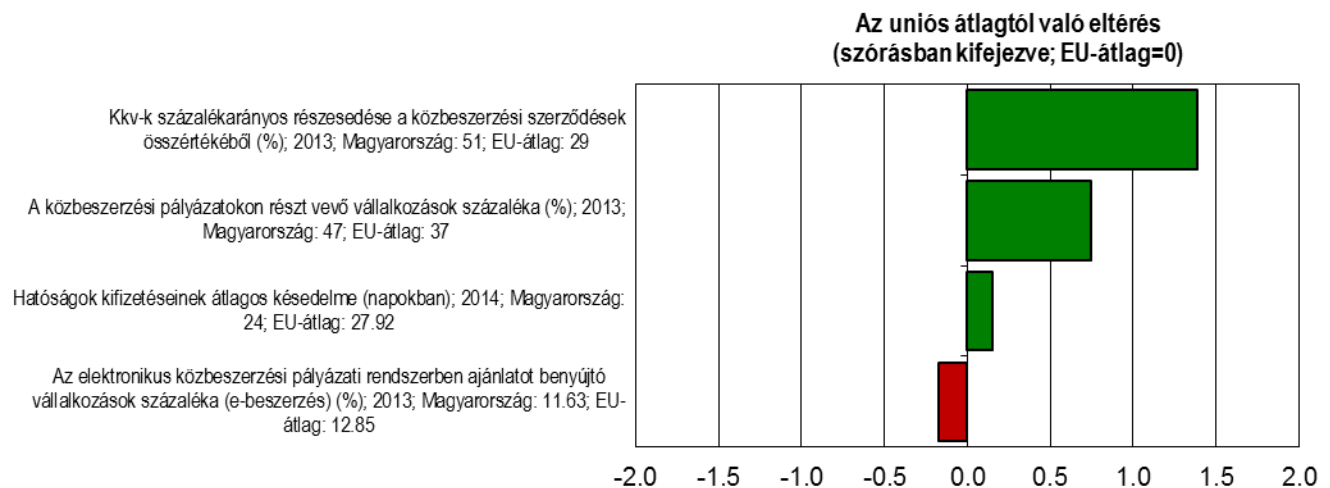
továbbra is gondot okoz. A magyar kkv-k számára átlagosan majdnem 50%-kal több időbe telik az adóbefizetés, mint uniós társaiknak. Pozitívum ugyanakkor, hogy a vállalkozásindítás feltételei most már összhangban vannak az EU többi részén alkalmazott feltételekkel. A vállalkozásindítás még gyorsabb is, mint az uniós átlag.

Szakpolitikai szempontból a 2008 óta elért eredmények vegyesek. A kormány aktív volt ezen a területen, és számos fontos intézkedést vezetett be a közigazgatás megreformálása céljából, ilyenek pl. az úgynevezett „kormányablakok” (egyablakos ügyintézés igazgatási szolgáltatásokhoz), az e-közigazgatás, valamint a Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program. Azonban akadnak példák olyan, újonnan bevezetett jogszabályokra is, amelyek – dacára a jó szándéknak – növelték a bürokratikus terheket. Ennek egyik példája az új

közúti áruforgalom-ellenőrző rendszer, az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer (EKAER¹²)¹³ bevezetése, amely a közúti közlekedéssel összefüggő áfacsalások felszámolását szolgálja. A referencia-időszak alatt két új szakpolitikai intézkedést fogadtak el és hajtottak végre a vállalkozásokra nehezedő adminisztrációs teher csökkentése érdekében. Az első az e-közigazgatás bővítésére összpontosít az elektronikus úton intézhető, különösen az adózással és az adatszolgáltatási kötelezettséggel összefüggő közigazgatási eljárások számának növelése révén. Másodszor, korszerűsítésre került az Országos

Környezetvédelmi Információs Rendszer, hogy az e-közigazgatás bevezetésével és az adminisztrációs költségek csökkentésével könnyítsen a hulladékgazdálkodásban részt vevő szereplők adminisztrációs terhein. Összességében, e területen az SBA végrehajtása még messze nem teljes. Az előrehaladás ellenére egyes intézkedések, például az e-közigazgatással és általában a kormányzati szolgáltatások elérésével kapcsolatos intézkedések továbbfejlesztésre szorulnak. Megint másokat, mint pl. a „csak egyszer” elvet, még végre kell hajtani.

3.4. Állami támogatás és közbeszerzés

Megjegyzés: A jobbra mutató adatoszlopok az uniós átlagnál jobb teljesítményre, míg a balra mutató adatoszlopok annál gyengébb teljesítményre utalnak.

E területen Magyarország az uniós átlag felett teljesít. Az előző év óta viszonylag kevés változás történt. Magyarország jó teljesítménye a magyar kkv-k közbeszerzési pályázatokon való magas arányú részvételének az eredménye. Ezt a kkv-knak a közbeszerzési szerződések összértékén belüli magas részaránya, valamint a közbeszerzési pályázatokon való magas részvételi arányuk igazolja. Magyarország mindkét mutató tekintetében az uniós országok élvonalába tartozik. Ami azt a két mutatót illeti, ahol az eredmények kevésbé jónak mondhatók, – azaz a hatóságok átlagos fizetési késedelme és az e-pályázati eljárásokban való részvételi arányok terén – csak szerény javulás volt tapasztalható az elmúlt három évben. A kifizetési idő 27 napról 24 napra csökkent. Az e-kormányzati részvételi arány 10%-ról csaknem 12%-ra emelkedett. Egyelőre korai lenne megállapítani, hogy ezeket a pozitív változásokat az új, 2013-ban bevezetett közbeszerzési törvény okozta-e. A reform célja egy szilárd és átláthatóbb jogalkotási rendszer létrehozása a közbeszerzést illetően, az EU közbeszerzési szakpolitikai reformjaival kapcsolatos irányelveivel és követelményeivel összhangban. A kormány továbbá néhány, a közbeszerzéssel kapcsolatos ügyintézés terén régóta fennálló probléma kezelésére törekszik, ilyenek például az összetett eljárások, az

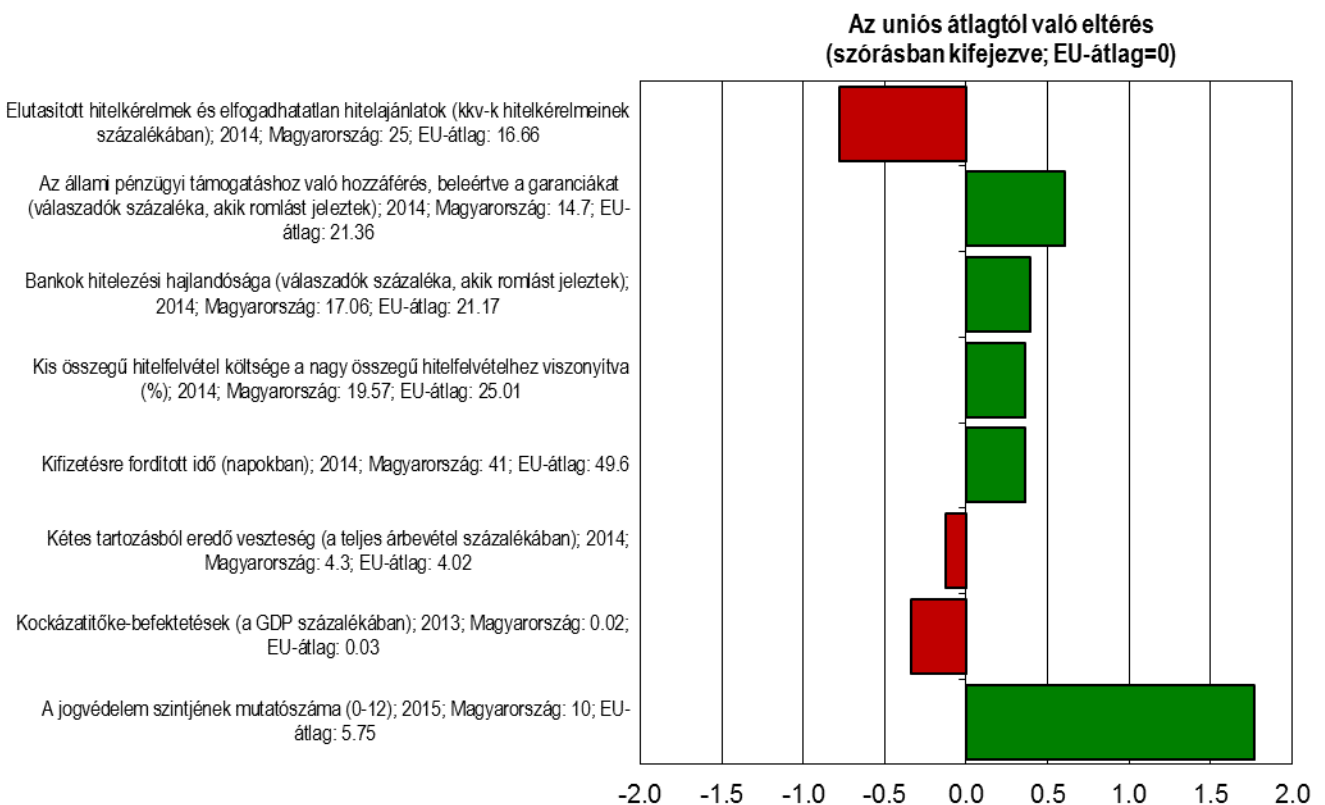
átláthatatlanság és a korrupció. A közbeszerzési szabályok egységes alkalmazásáért, a nyomon követésért és a jogalkotásért felelő szervek 2013 óta a Miniszterelnökség alá tartoznak. Ennek a legújabb átszervezésnek még nem ismertek a konkrét eredményei.

A referencia-időszak során egy a 2013. évi közbeszerzési törvénnyel kapcsolatos új intézkedést fogadtak el. Ennek célja a kkv-k közbeszerzésekben való részvételének további támogatása különféle tevékenységek, például workshopok és konferenciák szervezése, tájékoztató füzetek útján vagy telefonon keresztül történő segítségnyújtás, valamint a közbeszerzéssel kapcsolatos rendelkezések értelmezéséhez nyújtott segítség révén. Emellett Magyarország 2014 novemberében cselekvési tervet nyújtott be az Európai Bizottság részére, amely az új közbeszerzési irányelvek átültetésével kapcsolatos intézkedéseket, illetve többek között a versenyt és az átláthatóságot elősegítő lépéseket tartalmaz, ideértve az e-közbeszerzést érintő intézkedéseket is. Összességében Magyarország a legújabb reformokkal megfelelő lépéseket tett az SBA végrehajtása felé, amit a részvételi arányokat mérő adatok is igazolnak. Az majd a későbbiekben válik el, hogy a végrehajtott lépések elegendőek-e,

különösen az e-kormányzat terén. Ugyanez vonatkozik a kkv-k közbeszerzésekben való részvételének támogatását célzó 2014. évi intézkedésekre. Foglalkozni kell továbbá a

közbeszerzések az innováció elősegítése céljából történő felhasználásának kérdésével is.

3.5. A finanszírozási forrásokhoz való hozzájutás

Megjegyzés: A jobbra mutató adatszolopok az uniós átlagnál jobb teljesítményre, míg a balra mutató adatszolopok annál gyengébb teljesítményre utalnak.

Ez egyike annak a két SBA-területnek, ahol Magyarország az uniós átlag felett teljesít, javulást mutatva az előző évhez képest. Ezt a relatív előrehaladást mindazonáltal kontextusba kell helyezni. A javulás részben a jobb teljesítménynek köszönhető, lévén a kkv-k már egyszerűbben juthatnak finanszírozási forrásokhoz bizonyos területeken. Kevesebb kkv panaszkodik a bankokra, amiért azok nem hajlandók hitelezni, továbbá könnyebbé vált az állami pénzügyi támogatási eszközökhöz való hozzáférés is. A kkv-k pénzforgalmát segíti az a tény, hogy a kifizetésekben tapasztalható késedelem a 2013-as 42 napról 2014-re 41 napra csökkent. Ugyanakkor ezt az előrehaladást részben ellensúlyozza az egyéb területeken tapasztalható visszafejlődés. Míg a bankok elvben nagyobb hajlandóságot mutatnak a hitelezésre, hitelezési feltételeik szigorúbbá váltak. Ezért a kkv-k által tipikusan felvett kisebb összegű, 1 millió euró alatti kölcsönök kamatfelára a 2012-es 12%-os szintről 2014-re majdnem 20%-ra nőtt. Ezzel összhangban az elutasított hitelkérelmekre vagy az

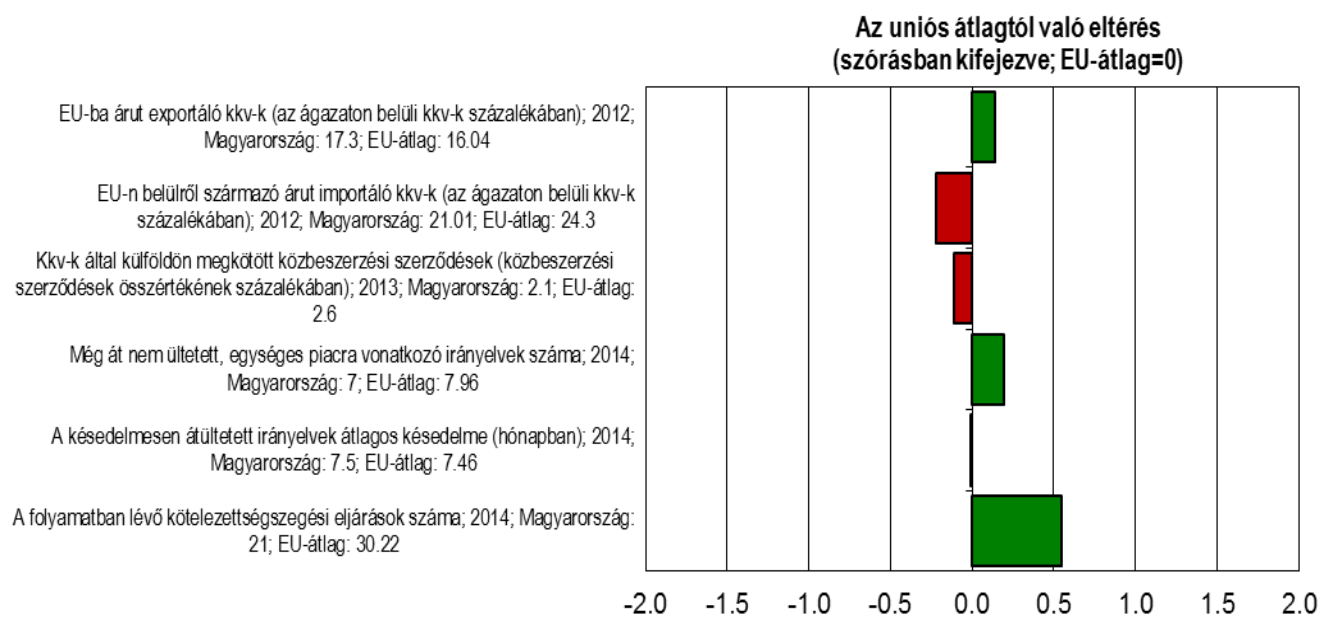
elfogadhatatlan hitelfeltételekre panaszkodó kkv-k aránya 16%-ról 25%-ra nőtt az elmúlt év során. A behajthatatlan követelések aránya 2014-ben enyhe növekedést mutat 2013-hoz képest. Míg a körülmények általánosságban javultak tavaly óta, Magyarország az EU-hoz viszonyított javulását segítette, hogy a finanszírozási forrásokhoz való hozzájutás feltételei általában romlottak az EU-ban. Mégis, ha a 2008 óta eltelt teljes időszakot nézzük, a kkv-k finanszírozási feltételei összességében javultak Magyarországon. A dolgok jelen állása szerint a jogi keretrendszer, valamint az állami pénzügyi támogatási eszközökhöz való hozzáférés erősségei az országnak. A magánhitelekhez és a saját tőkéhez való hozzáférés jelentik a fő problémás területet.

A szakpolitika terén az először 2013-ban bevezetett „Növekedési Hitelprogram” mérföldkőnek tekinthető. Az intézkedés kedvezményes kamatrátá mellett nyújt támogatási hitelt a kereskedelmi bankoknak, amelyek e hiteleket a kkv-szektorba

helyezik ki az üzleti környezet fejlesztése, a beruházásösztönzés és a kkv-k K+F kapacitásainak támogatása érdekében. A program működésének első éve során hozzájárult a kkv-k hitelállománya csökkenő tendenciájának megállításhoz. A programnak köszönhetően a kkv-k hitelállománya tavaly stabilizálódott az azt megelőző év 6-8%-os esését követően. A pozitív fejlemények alapján az aktuális referencia-időszakban frissítették a Növekedési Hitelprogramot, és a program keretében 2014-ben lehívható összeget 1000 milliárd forintra emelték. Ezen intézkedésen kívül a referencia-időszakban mind a magyar kormány, mind az Európai Bizottság elfogadta a gazdasági növekedésnek a kkv-szektorra történő összpontosítás

révén történő fellendítését célzó Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programot (GINOP). Az uniós alapokhoz kapcsolódó és a kkv-k finanszírozási forrásokhoz való hozzáféréseinek javítását célzó pályázatok kerültek kiírásra. Összességében Magyarország e területen jól teljesített az SBA végrehajtása tekintetében. Míg a magánhitelekhez és a saját tőkéhez való hozzáférés továbbra is problémát jelent számos kkv-nak, Magyarország eleget tett a legtöbb SBA-követelménynek e területen. A meglévő eszközök fejlesztése mellett szükség van az alternatív pénzügyi eszközöket jobban támogató feltételek, például a közösségi finanszírozás jogi kereteinek kidolgozására.

3.6. Egységes piac

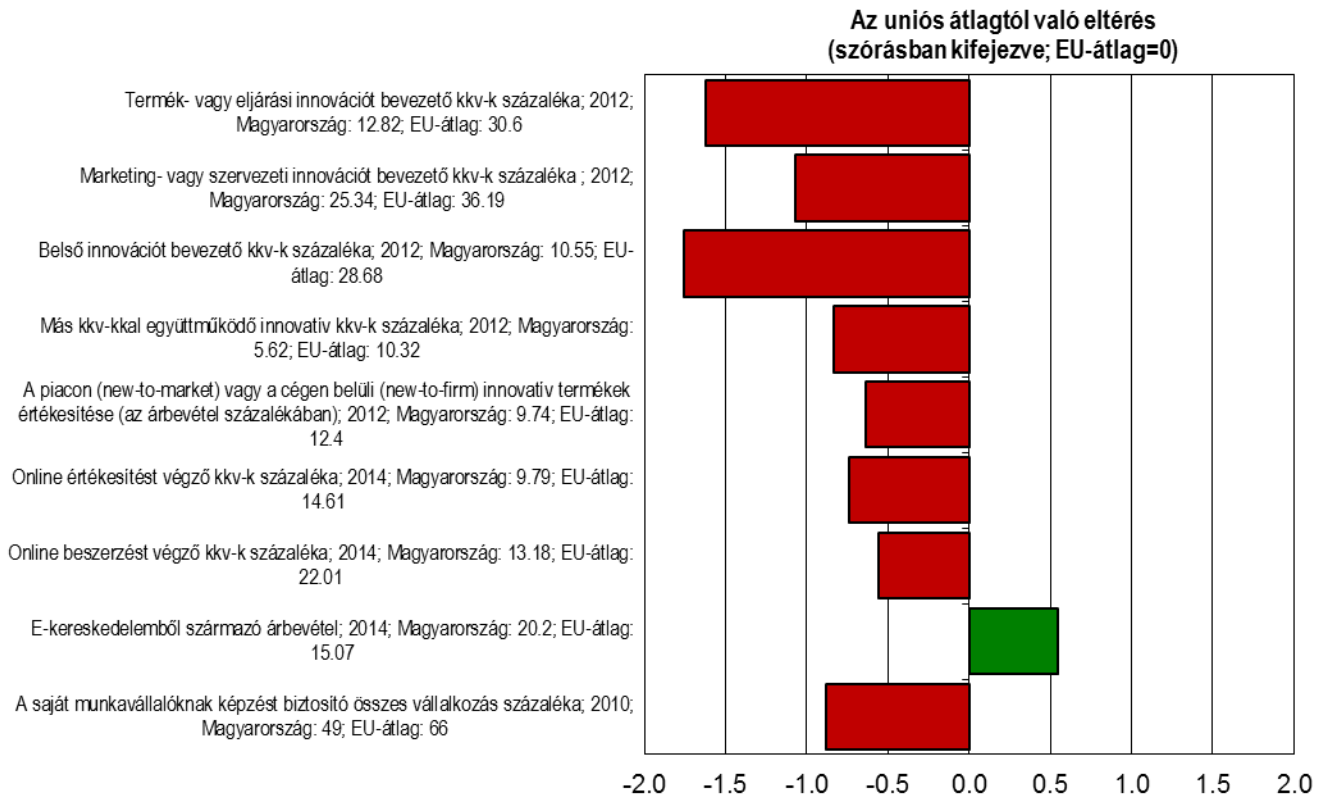

Megjegyzés: A jobbra mutató adatszlopok az uniós átlagnál jobb teljesítményre, míg a balra mutató adatszlopok annál gyengébb teljesítményre utalnak.

Magyarország teljesítménye e területen megfelel az uniós átlagnak. Az elmúlt évhez képest nem történt jelentős változás. A magyarországi kkv-k kereskedelmi teljesítménye továbbra is javul. A kkv-k az egységes piacra irányuló exportja, illetve az onnan történő importja enyhe növekedést mutat a 2008 óta töretlen tendencia folytatásaként. Az egységes piacra vonatkozó jogszabályok végrehajtásában is történt némi előrelépés. A kötelezettségsegzési eljárások száma 2014-ben a 2009. évi 28-ról 21-re csökkent. Az egységes piacra vonatkozó, még át nem ültetett irányelvek száma a 2013. évi nyolcra 2014-re hétre csökkent.

Szakpolitikai oldalról ez a terület nem számított prioritásnak a kezdetek, azaz 2008 óta. 2013 óta azonban végrehajtásra került néhány fontos reform. A polgári jogot megreformálták 2013-ban, az új változat a referencia-időszak alatt lépett hatályba. A reform jelentős lépés az egységes piac megvalósításának irányába, és a kapcsolódó alapelv kapcsán tett előrehaladás lényegesnek mondható. Az új Polgári Törvénykönyv több uniós eszközt átültet, ideértve a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelvet és a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól szóló 1999/44/EK irányelvet.

3.7. Készségek és innováció

Megjegyzés: A jobbra mutató adatszlopok az uniós átlagnál jobb teljesítményre, míg a balra mutató adatszlopok annál gyengébb teljesítményre utalnak.

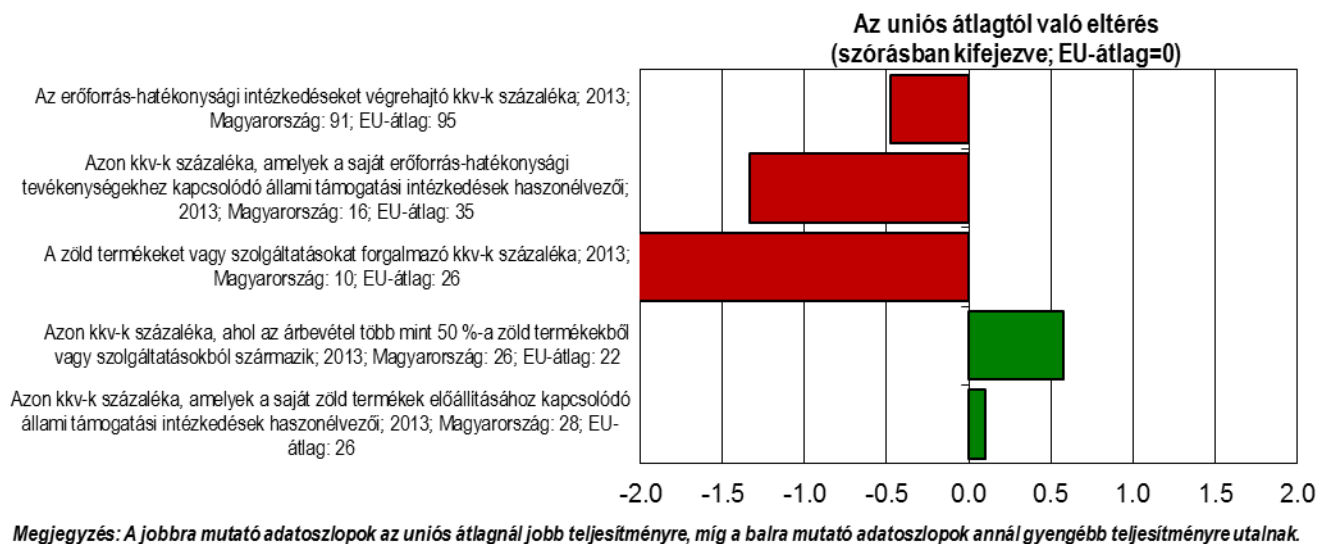
Magyarország továbbra is jelentős lemaradásban van az uniós átlagtól. Valójában az összes uniós ország közül az egyik legalacsonyabb pontszámmal rendelkezik e területen. Tapasztalható minimális változás évről évre, azonban a legtöbb mutató tekintetében az eredmények negatívak. Ez különösen a kkv-k innovációs kapacitását mérő mutatókra igaz. Míg a körülmények e területen általánosságban változatlanok maradtak, a kkv-k innovációs kapacitása 2008 óta folyamatosan csökken. Ezt a legtisztábban a termék- vagy eljárási innovációt bevezető kkv-k aránya mutatja: 2004-es 18%-ról 2012-re 13%-ra esett vissza. Az utóbbi évek súlyos válsága által szorongatva számos kkv kényszerült a K+F és az innováció területével kapcsolatos költségek csökkentésére, illetve beruházások lemondására. A helyzet valamivel jobb az ikt-használat tekintetében. Bár az online beszerzést és értékesítést végző kkv-k száma az uniós átlag alatt van, a kilátások bizakodásra adnak okot. Az online értékesítést végző kkv-k aránya a 2008. évi kevesebb mint 4%-ról 2014-re majdnem 10%-ra emelkedett. Magyarország legjobban az e-kereskedelemből származó forgalommal rendelkező kkv-k arányában teljesít. Ez maga 20%-os szintjével egyértelműen az uniós átlag felett van, és folyamatosan javult a 2007-ben mért 6%-os szint óta. A képzést biztosító vállalatok száma az elmúlt évhez képest nem változott.

A szakpolitikai oldalon több, a kkv-k innovációs kapacitását támogató támogatási rendszert vezettek be 2008 óta. Ezek az intézkedések különféle mentorálási programok bevezetését és finanszírozását, üzleti inkubátorokat és innovációmenedzsmentet foglaltak magukban. Ezen túlmenően különféle programok célozták a készségek támogatását. Magyarország duális szakképzési rendszert indított, és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) szerint több mint 8000 helyszíni képzési helyet hozott létre. A referencia-időszak alatt számos további intézkedést indítottak. Stratégiai szinten a Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia 2014. novemberi és a felsőoktatási koncepció 2015-ös elfogadásától azt várják, hogy az állami finanszírozási rendszer hatékonyabbá válik. Ami a szakmai szintet illeti, egy a high-tech kkv-k nemzetköziesedését és gyors növekedését ösztönző intézkedést vezettek be. Több mint 90 csapat vett részt a „Startup Tavasz” kezdeményezésben. A 10 legjobb csapat lehetőséget kapott, hogy bemutakozzon a Magyar Innovációs TechShow-n (Magyarország legfontosabb technológiai rendezvényén), valamint tanulmányúton vehetett részt hasonló jellegű rendezvényeken, mint pl. a Techmatch (San Francisco), a Pioneers (Bécs) vagy a LeWeb (Párizs). A referencia-időszak alatt bejelentették továbbá egy „KKV eszköz” elnevezésű támogatási mechanizmus elindítását is, amely e-tanulási kurzusokat és személyes mentorálást foglal

magában, a célja pedig a kkv-k a Horizont 2020 programban való sikeres részvételének támogatása. A regisztráló kkv-k további információhoz jutnak a keretprogramról, az egyéni és konzorciális pályázási lehetőségekről, jogi és pénzügyi információkat kapnak és online projektirányítási készségeket sajátíthatnak el. Összességében elmondható, hogy Magyarország teljesítette az SBA- menetrend e területen előírt

követelményeit. A kihívást a meglévő intézkedések hatékonyságának növelése jelenti. Továbbá az intézkedések némelyike, különösen a készségek és a képzés területét érintőek, annyira új keletűek, hogy még túl korai megítélni hatékonyságukat.

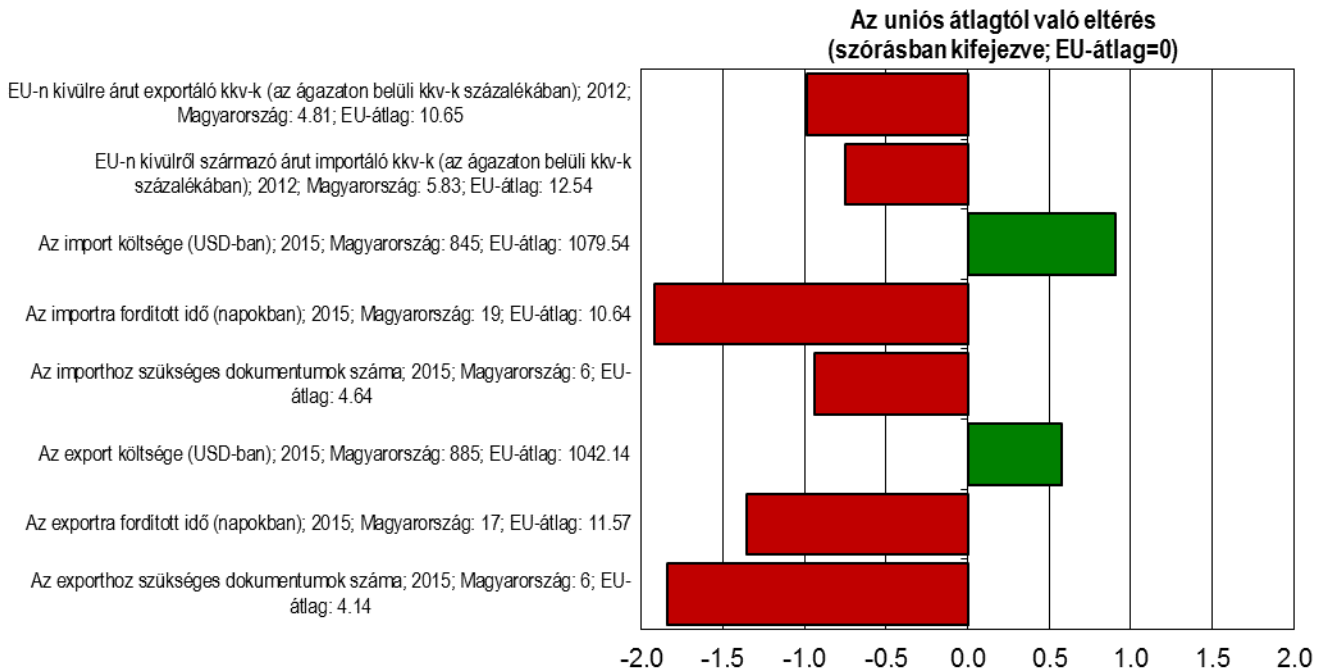
3.8. Környezet

Az elmúlt évhez képest nem történt változás, Magyarország pontszáma továbbra is az uniós átlag alatt van. A legproblémásabb terület a „zöld” termékeket kínáló kkv-k alacsony száma. Pozitívum ugyanakkor, hogy a „zöld” termékeket kínáló viszonylag kevés kkv-k között átlag feletti a „zöld specialisták” aránya, azaz az olyan cégeké, amelyeknél ezek a termékek teszik ki forgalom legalább 50%-át. Ami a szakpolitikát illeti, a kkv-k nagyon kevés támogatást kaptak az SBA keretében. 2008 óta csupán egy nagyobb szakpolitikai kezdeményezés történt. Az Új Széchenyi Terv kertében 2011-ben indított Zöldgazdaság-fejlesztési Program az erőforrás-

hatékonyság növelését és a környezetbarát vállalkozások támogatását célozza. A referencia-időszak során fontosabb új kezdeményezés nem indult. Összességében, e területen több SBA-rendelkezés további figyelmet igényel. Ezek közé tartozik az ökohatékony vállalkozást ösztönző rendszer bevezetése, a „zöld közbeszerzési” programok végrehajtása, a kkv-k jogszabályi ösztönzése az EMAS-tanúsítás megszerzésére, valamint egy kifejezetten a kkv-k stratégiai támogatásáért felelős szervezet létrehozása a környezetvédelmi és energiaszabályozási megfelelés érdekében.

3.9. Nemzetköziesedés

Megjegyzés: A jobbra mutató adatszolopok az uniós átlagnál jobb teljesítményre, míg a balra mutató adatszolopok annál gyengébb teljesítményre utalnak.

Magyarország továbbra is le van maradva az EU többi részétől. Összességében kevés előrehaladás történik évről-évre. A nem uniós országokba exportáló, valamint az azokból importáló kkv-k száma növekedett ugyan, de csak kis mértékben. Azonban egyéb bizonyítékok arra utalnak, hogy különösen a kkv-k exporttevékenysége erősödik. A Magyar Nemzeti Bank szerint az export 7,2%-kal növekedett 2014 első felében. Magyarországnak azonban még így is van hová felzárkózni az EU többi részéhez. A külföldi kereskedést támogató körülmények – azaz a költségek, az idő és a bürokratikus keretrendszer – terén történt némi előrelépés 2008 óta. Azonban ezekre a változásokra 2012-ig került sor, azóta nem javultak tovább a körülmények. Ennek eredményeképpen Magyarország pontszámai továbbra is jóval az uniós átlag alatt vannak a legtöbb mutató tekintetében, az importáláshoz és exportáláshoz szükséges költségek kivételével.

Ez a teljesítménytendencia csalódást keltő, tekintettel arra, hogy a nemzetköziesedés prioritásként került meghatározásra. Az exportáló kkv-k számának (amely az uniós átlag alatt van) növelésének célja a kkv-stratégia részét képi, konkrét célkitűzése pedig a nem uniós országokba irányuló export arányának növelése. E területen lázas tevékenység zajlott, amely egyrészt számos stratégiai és szervezeti intézkedést jelent, mint pl. a Külügyminisztérium átszervezését és különféle kormányzati ügynökség létrehozását, amelyek a külföldi közvetlentőke-befektetések bevonását és a magyar export bővítését célozzák. Másrészt inkább technikai jellegű szakpolitikai intézkedésekre is sor került, mint amilyen a nemzetköziesedés különböző

támogatásokon keresztül történő elősegítése. Ezek között szerepel egy rendkívül aktív és bővülő exportélenkítési hitelprogram (EHP) is. A programban részt vevő partnerek száma 2012 és 2014 között 7-ről 21-re emelkedett. Az állami tulajdonú Export-Import Bank, az Eximbank által elérhetővé tett hitelmennyiség 150 millió euróról 1 milliárd euróra emelkedett. Kilenc ügyfélirodát nyitottak nagyobb városokban. A magyar kormány és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara az új külkereskedelmi stratégia részeként létrehozta a Magyar Nemzeti Kereskedőházat, amelynek fő célkitűzése új piacok és új lehetőségek felkutatása a magyar vállalatok termékei és szolgáltatásai számára.

A Kereskedőház tevékenysége két fő pillérre épül:

- piackutatói szolgáltatások olyan magyar vállalatok felkutatására, amelyek termékei és szolgáltatásai versenyképesek lehetnek a külföldön, valamint a piaci igények felmérése a helyi kereskedőházak segítségével;
- teljes körű exporttámogatási szolgáltatások – a kezdeti ajánlattételtől a szerződéskötési szakaszig bezárólag.

A referencia-időszak alatt számos további szakpolitikai intézkedést léptettek életbe. Az intézkedések közül kettőt a Nemzeti Befektetési Ügynökség (HIPA) irányít. Ezek közé tartozik a – különösen a járműipar területén tevékenykedő – kkv beszállítóknak a nemzetközi vásárokon és kiállításokon történő közös részvételhez nyújtott támogatás. Másodsor, a HIPA

létrehozott egy nagyjából 300, helyi kkv-k által javasolt projektet tartalmazó adatbázist, amelyhez aktívan keres külföldi partnereket. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara továbbá bilaterális kamarákat hozott létre egyes, főként kelet-európai országokkal, az Oroszországi Föderációt és Ukrajnát is tartalmazóan. Az MKIK a „Keleti nyitás stratégia” keretében aktívan részt vett vállalati küldöttségekben 2014 során, emellett kb. 650 000 eurót kapott a kkv-k ilyen, keleti piacokra utazó

küldöttségekben való részvételének elősegítésére. A becslések szerint nagyjából 5000 kkv részesült közvetlenül vagy közvetve ebből a támogatásból. Az SBA követelményei összességében teljesültek. Annak végső próbája, hogy az e területen végrehajtott intézkedések valóban hatékonyak-e, az lesz, hogy az induló exportbővülés konszolidálható-e.

4. Érdekes új kezdeményezés

Lentebb egy példa található egy új magyarországi kezdeményezésre, amely megmutatja, hogy mit tehetnek a kormányok a kkv-k támogatása érdekében:

Adóügyek elektronikus ügyintézése törvényes képviselők számára

A 2014-ben végrehajtott intézkedés célja, hogy e-ügyintézési jogosultságot adjon a törvényes képviselők számára. Az intézkedés jelentős változásokat idéz elő az elektronikus ügyintézés terén, és lehetővé teszi a törvényes képviselők számára, hogy olyan módon intézzenek adminisztratív ügyeket, ahogyan az korábban nem volt lehetséges. Az intézkedéstől várt legfőbb hatások az adminisztrációs teher könnyítése, valamint az ügyintézés könnyebbé tétele és szigorítása, amit az intézkedést egyre növekvő számban kihasználó törvényes képviselő igazol.

Fontos megjegyzések

Az Európai Bizottság Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatósága (DG GROW) az SBA-tájékoztatókat a kkv-k teljesítményének értékelése (SPR) részeként készíti el, ami a kkv-kel kapcsolatos gazdasági elemzés fő eszköze. A tájékoztatók a 28 uniós tagállam és további 7, az EU a vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő programjában (COSME) szintén részt vevő, Unión kívüli ország legfrissebb hozzáférhető statisztikai és szakpolitikai adatait összesíti. Az évente kiadott tájékoztató elősegíti az elérhető információk rendszerezését a kkv-k szakpolitikai értékelésének megkönnyítése és az SBA végrehajtásának nyomon követése érdekében. A tájékoztató célja az elért eredmények áttekintése és rögzítése. Nem a tagállamok szakpolitikáinak értékelésére szolgál, sokkal inkább kiegészítő információforrásnak tekinthető, amely a tényeken alapuló döntéshozatal javítását szolgálja. Például kizárólag olyan szakpolitikai intézkedéseket említ, amelyeket a nemzeti kkv-szakértők relevánsnak ítélnék. Nem térnek ki, és nem is térhetnek ki minden egyes, a kormány által a tárgyidőszak alatt hozott intézkedésre. A szakpolitikákról bővebb információ található a kkv-k teljesítményértékelési honlapjáról elérhető adatbázisban.

A kkv-k teljesítményének értékeléséről:

http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review/index_en.htm

grow-spr@ec.europa.eu

Európai kisvállalkozói intézkedéscsomag:

http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/small-business-act/index_en.htm

Az Európai KKV Portál:

http://ec.europa.eu/small-business/index_en.htm

Jegyzetek

¹ Az alábbi két grafikon a változók időbeli változását szemlélteti. Az indexértékek a 2008-at követő időszakra vonatkoznak, ahol a 2008. bázisév értéke 100. A 2013. évtől a grafikonok az időbeli fejlődés DIW Econ által becsült értékeit mutatják a vállalkozások szerkezeti statisztikáit tartalmazó adatbázis (Structural Business Statistics Database) (Eurostat) 2008–2012 közötti időszakra vonatkozó adatai alapján. Az adatok a „nem pénzügyi üzletgazdaságra” vonatkoznak, amelybe beletartozik az ipar, az építőipar, a kereskedelem és a szolgáltatások (NACE Rev. 2, B–J, L, M és N részek). Az adatok nem vonatkoznak a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a halászatban, illetve az elsősorban nem piaci szolgáltatási ágazatokban, mint például az oktatás és egészségügy területén működő vállalkozásokra. A módszertanról részletes információ érhető el az alábbi címen: http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review/index_en.htm

² Európai Bizottság (2014): http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/information/cohesion-policy-achievement-and-future-investment/factsheet/hungary_en.pdf, utolsó hozzáférés dátuma: 2015.03.23.

³ Közép-európai Deloitte Technology Fast 50 Díj <http://www2.deloitte.com/hu/hu/pages/technologia-media-telekommunikacio/articles/technology-fast50-ce.html>, utolsó hozzáférés dátuma: 2015.03.23.

⁴ A Magyar Köztársaság Országgyűlése (2015): <http://www.parlament.hu/documents/static/biz40/bizikv40/KUB/1409201.pdf>, utolsó hozzáférés dátuma: 2015.03.23.

⁵ Központi Statisztikai Hivatal (2015): <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo>, utolsó hozzáférés dátuma: 2015.03.23.

⁶ A Központi Statisztikai Hivatal által biztosított adatok.

⁷ A Központi Statisztikai Hivatal által biztosított adatok.

⁸ A 2015. évi SBA-tájékoztató elkészítését jelentős mértékben segítette az Európai Bizottságnak az olaszországi Ispra városában található Közös Kutatóközpontja (JRC). A JRC komoly fejlesztésekkel járult hozzá a módszertani eljáráshoz, az adattárolás statisztikai feldolgozásához és az adatok vizuális bemutatásához.

⁹ A kvadránsokra osztott grafikon kétféle információt tartalmaz. Elsőként a fennálló helyzetben nyújtott jelenlegi teljesítményt ábrázolja az aktuálisan hozzáférhető évek adatai alapján. Az adatok az EU-28 egyszerű, nem súlyozott számtani átlagától való szórásban kifejezve láthatóak az X tengely mentén ábrázolva. Másodsorban az időbeli előrehaladás – vagyis a 2008–2015

közötti időszakra vonatkozó átlagos éves növekedési ütemek – is megfigyelhető rajta. Ezeket az SBA-területek átlagát adó egyéni mutatószámok növekedési ütemével hasonlítják össze. Így az egyes SBA-területek átlagának a négy kvadráns egyikében való elhelyezkedése nem csupán arról nyújt információt, hogy a jelenlegi helyzetben az ország az adott SBA-területen hol helyezkedik el a többi EU-tagállam átlagához képest, hanem arról is, hogy mekkora előrehaladást ért el a 2008–2015 közötti időszakban. A „Gondolkozz előbb kicsiben!” elv kivételével (amelyre vonatkozóan nem áll rendelkezésre elegendő statisztikai adat) valamennyi SBA-elvet összetett mutatóként számítják ki az OECD/JRC útmutató alapján. A módszertannal kapcsolatos további információért lásd: Saisana and Dominquez-Torreiro 2015, a kkv-k teljesítményének értékeléséről szóló weboldalon: <http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review/>

¹⁰ A jelen SBA-tájékoztatóban szereplő szakpolitikai intézkedések a kormány által 2014-ben és 2015 első negyedévében végrehajtott intézkedéseknek csupán egy válogatott részét mutatják be. A válogatást a CARSA Spanyolország (a Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság által a 2015. évi tájékoztatók vonatkozásában megbízott fővállalkozó) által szerződötetett nemzeti kkv-szakpolitikai szakértők készítették. A szakértőket arra kérték, hogy csak azokat az intézkedéseket válogassák ki, amelyek megítélésük szerint a legfontosabbak voltak, azaz a legnagyobb hatást várták tőlük az adott SBA-területen. A szakértők által az idei év tájékoztatóinak elkészítéséhez összegyűjtött összes intézkedést a tájékoztatókkal együtt szakpolitikai adatbázis formájában közzéteszik a Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság honlapján.

¹¹ Az oktatás egyes területein intézkedéseket léptettek életbe. A magyar hatóságok az alábbi kormányzati oldalon összegyűjtötték a legjobb gyakorlatokat: www.szamoljunkajovovel.hu

¹² A kormány megjegyzi, hogy több hivatalos konzultációra került sor a kormány, a képviseleti szervek és a fuvarozó vállalkozások között az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer bevezetésével összefüggésben.

¹³ Eredeti cím: „Elektronikus közúti áruforgalom-ellenőrző rendszer”.